

Посольство
Великої Британії
в Україні

«ПРОБЛЕМИ ТА ПОТРЕБИ МЕШКАНЦІВ СИХІВСЬКОГО РАЙОНУ»

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ

Львів, 2017 рік

ЗМІСТ

- I. Методологія дослідження
- II. Соціальний портрет мешканців Сихівського району
- III. Рівень толерантності та інституційної довіри
- IV. Проблеми Сихівського району: які, чому та як вирішити
- V. Якість життя: погляд мешканців мікрорайону
- VI. Безпека: вдень та вночі
- VII. Оцінка мешканців політично-економічної ситуації
- VIII. Спільний простір
- IX. Соціальні контакти
 - 1. Соціальні контакти мешканців одного будинку
 - 2. Соціальні контакти мешканців будинків, які розташовані поруч
- X. Практики громадської активності мешканців Сихівського району
- XI. Соціально-демографічні характеристики мешканців
- XII. Додатки

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Соціологічне дослідження «Проблеми та потреби мешканців Сихівського району» було проведене аналітичним центром КУ Інститут міста у співпраці з Всеукраїнською громадською організацією Громадянська мережа «ОПОРА» упродовж липня 2017 року в рамках проекту «Підтримка реформи децентралізації в Україні», що фінансується Посольством Великої Британії в Україні.

Мета дослідження полягала у виявленні громадської думки мешканців Сихівського району щодо основних проблем району, ціннісних преференцій, соціальних контактів та простору між мешканцями. Результати дослідження дозволять сформулювати чітке бачення основних потреб респондентів, підвищити можливості співпраці органів місцевого самоврядування з громадськістю, а також сприяти підзвітності влади з метою ефективного впровадження реформи децентралізації в Україні.

В дослідженні було застосовано структурований запитальник із декількома типами запитань: шкалювання (оцінювання за допомогою заданих шкал вимірювання), закриті запитання (із варіантами відповіді), відкриті запитання (довільні відповіді респондентів), а також метод картографування (до кожної анкети додавалась карта, на якій респонденти позначали межі власного мікрорайону). Не 100% розподіл відповідей у таблиці пояснено тим фактом, що певні респонденти не змогли визначитись із відповіддю (Missing Values).

У дослідженні застосовувалася багатоступенева пропорційна стратифікаційна вибірка з квотним відбором на останньому щаблі. В основу структури вибірки був закладений поділ одного адміністративного району на 4 мікрорайони, які були виявлені в рамках дослідження «Соціальний простір міста: потенціал до громадотворення» 2016 року. Загальний обсяг вибіркової сукупності був репрезентативний для дорослого населення та рівномірно розподілений між цими мікрорайонами. Квотами в соціологічному дослідженні виступили дві соціально-демографічні характеристики: стать та вік.

Дослідження проводилося методом поквартирного опитування «face-to-face». Вибіркова сукупність дослідження становить 600 мешканців. Похибка репрезентативності вибірки з довірчою ймовірністю 0,954 не перевищує 4%.

Маршрути для проведення опитування були обрані випадковим чином за допомогою картографічних зон у кожному мікрорайоні.

До збору інформації було залучено 9 компетентних інтерв'юерів.

Якість виконання робіт була забезпечена 100% системою контролю: логічна перевірка заповнення анкет керівником проекту, суцільний телефонний контроль щодо опитування інтерв'юерами респондентів, а також перевірка бази даних на логічні помилки.

За результатами отриманої інформації було публічно представлено висновки соціологічного дослідження серед громадськості Сихівського району.

Соціолог проекту
«Проблеми та потреби
мешканців Сихівського району»

Приходько Тетяна

РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ МЕШКАНЦЯ СИХІВСЬКОГО РАЙОНУ

У мешканців поцікавилися «Якою мірою вони пишаються тим, що проживають у своєму районі». Показник вимірювався за 5-ти бальною шкалою, де «1 – зовсім не пишаюсь», «5 – дуже пишаюсь».

Переважна більшість мешканців Сихівського району (68,7%) пишається тим, що проживають у своєму районі. У відсотковому співвідношенні, серед тих, хто пишається: жінки (53,8%) більшою мірою, ніж чоловіки (46,1%), пишаються тим, що мешкають у своєму районі. У віковому зрізі мешканці вікової категорії «31-45» та «46-60» більше задоволені життям у районі, ніж мешканці – «18-30» та «61+».

Для мешканців Сихівського району найбільш характерними є національна (68%), гендерна (58,7%) та міська (58%) ідентичності. Проте не менш важливими є просторова, вікова та релігійна ідентичності.

Загалом у виборі просторової ідентичності мешканці району більшою мірою віддають перевагу асоціації з мешканцями всього Сихівського району (44,5%), а лише тоді з мешканцями всього міста Львів (33,3%) та свого будинку (33,2%). І найменш поширеною є ідентичність середнього рівня – мікрорайонна: лише 21,7% ідентифікують себе з своїм мікрорайоном. Більш детально див. табл.

Отже, в межах просторової ідентичності загальнорайонна ідентичність є найбільш поширеною, ніж загальноміська, будинкова чи мікрорайонна ідентичності.

Ідентичності	% усіх
Українець(-ка)	68
Чоловік / жінка	58,7
Львів'янин(-ка)	58
Мешканець(-ка) Сихівського району	44,5
Молодшого / середнього / старшого віку	43,3
Віруючий(-а)	37,3
Патріот(-ка)	36,3
Мешканець(-ка) міста Львів	33,3
Мешканець(-ка) свого будинку	33,2
Галичанин(-ка)	28,5
Пенісонер (-ка)	24,2
Мешканець(-ка) мікрорайону	21,7

З переліку 21 ідентичності до уваги було взято ті, які набрали більше, ніж 20%.

Для визначення просторової ідентичності серед мешканців було сконструйовано індекс, який містить 4 індикатори.

За результатами дослідження виявлено дві чіткі ідентичності серед мешканців: ідентифікація з фізичним простором та ідентифікація з мешканцями мікрорайону на моральних зобов'язаннях.

Так, респонденти найбільше сприймають свій мікрорайоном як фізичний простір та спільноту людей – 4,3.

Назва індексу	Назва субіндексу	Мах	Середнє значення субіндексу	Середнє значення індексу
Мікрорайон – фізичний простір	Це місце, де я живу	5	4,5	4,3
	Це місце, де я почуваюсь комфортно	5	4	
Мікрорайон – спільнота людей	Це спільнота, яка висуває мені певні вимоги	5	2,7	4,3
	Це спільнота, яка має певні обов'язки щодо мене	5	2,7	
	Це спільнота, щодо якої я маю певні обов'язки	5	3,1	

В рамках першого індексу середній бал згоди з твердженнями «Мікрорайон – місце, де я живу» набрав 4,5; «Мікрорайон – це місце, де я почуваю себе комфортно» – 4.

Серед тих, хто найбільш комфортно себе почуває, 44,5% мешканці мікрорайону «Іскра-Шувар-Іскра-Козельники», 33,4% – «Санта-Барбара», 14,4% – «Боднарівка», а найменш комфортно – «Старий Сихів» (7,7%).

В рамках другого індексу є помітна різниця між показниками: так, респонденти значно вище оцінюють індикатор «Мікрорайон – спільнота, щодо якої я маю певні обов'язки» (3,1), ніж ті індикатори, де мікрорайон виступає спільнотою, що висуває певні вимоги до мешканця.

На третьому місці опинилась ідентифікація на основі емпатичного зв'язку з мешканцями мікрорайону – 3,3. Середній бал згоди з твердженнями «Мікрорайон – це люди, які поділяють мої цінності» та «Мікрорайон – це люди, які мене розуміють» отримав однаково 3,3.

Найнижчий бал отримав індекс, що вимірює прив'язаність мешканців до мікрорайону з дитинства – 2,7. Зокрема середній бал згоди з твердженнями «Мікрорайон – це місце, де я виріс(-ла)» набрав 2,9; «Мікрорайон – це місце, де я народився(-лась)» – 2,5. Такий низький показник можна пояснити тим, що у районі можуть проживати люди, які приїжджають з інших міст (наприклад, студенти, ВПО та інші) або ж самі мешканці Львова, які змінили місце мешкання.

Всі компоненти ідентичності вимірювалися за допомогою індексів, де мінімальне значення «1» вказувало на повну не важливість цієї компоненти для ідентичності респондентів, а «5» – на максимальну важливість цієї компоненти для ідентичності респондентів.

Чим найбільше пишуться мешканці свого району? Так, респонденти перше місце віддали релігійним об'єктам (24,3%). На другому місці, з невеликим відривом, опинились ринки (23,4%). Варто зауважити, що все більше сихівчани ідентифікують свій район з транспортною інфраструктурою, що можна пояснити появою трамвайної лінії на Сихів. Серед основних символів найбільш часто згадували «Церква Пресвятої Богородиці», «Кінотеатр ім. О. Довженка», «Приїзд Папи Римського II», «Шувар». Більш детально див. табл.

Символи Сихівського району	% усіх
Релігійні об'єкти (церква, статуї тощо)	24,3
Ринки	23,4
Кінотеатр	16,8
Транспортна інфраструктура (трамвай, дороги, автовокзал, міст)	9,0
Супермаркети, торговельні центри	7,8
Зелені зони (ліс, парк, сквери, озеро)	7,6
Індустріальні заводи та архітектурні пам'ятки	4,0
Адміністративні об'єкти (в'язниця, пошта тощо)	2,7
Спортивно-розважальні заклади	1,9
Освітні заклади (школа, університет)	1,3
Медичні заклади (поліклініка, реабілітаційний центр)	1,1

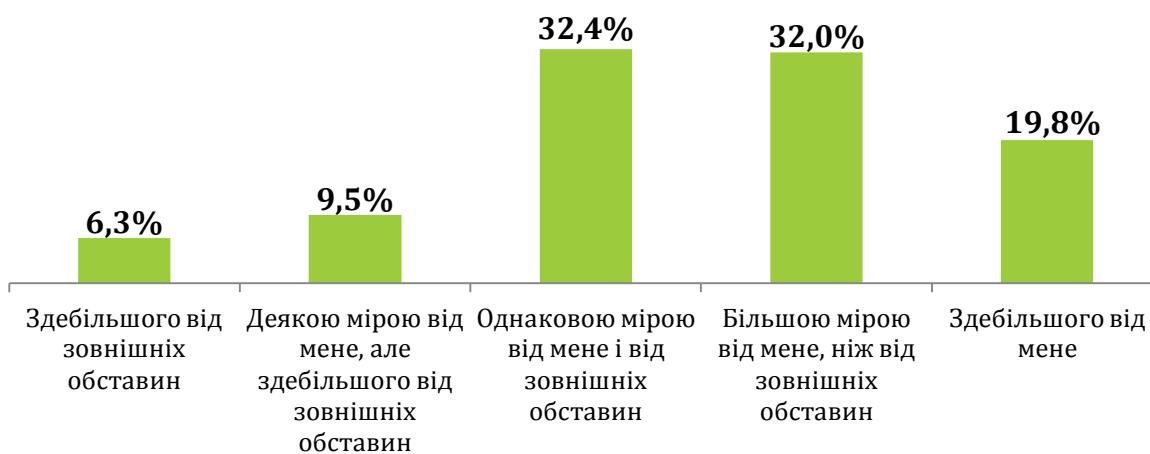
Мешканці Сихова мають дві основні цінності: сім'я, родинні зв'язки (81,7%) та турбота про близьких/друзів (80,7%). Загалом 67% респондентів не люблять, коли ними керують, оскільки звикли вирішувати свої проблеми самостійно. Для цих людей також важливо бути успішними, матеріально забезпеченими (61,7%) та залишатися оптимістами (61%).

Перелік характеристик	% усіх		
	Характерно	Важко відповісти	Не характерно
Для цієї людини найбільшою цінністю є сім'я та родинні зв'язки	81,7	8,7	9,7
Ця людина завжди дбає про своїх близьких та друзів	80,7	12,2	7,2
Ця людина не любить коли їй наказують. Вона звикла приймати рішення самостійно	67	17,8	15,2
Ця людина хоче стати успішною та матеріально багатою	61,7	21,2	17,2
Ця людина завжди є оптимістом. Жодні труднощі не можуть зламати її	61	24,7	14,3
Для цієї людини важливо навчатися та пізнавати щось нове	56,5	19,3	24,2
Для цієї людини важливо мати авторитет та повагу серед більшості	54,8	22,2	23

До уваги було взято всі характеристики, які набрали більше, ніж 50%.

Відповідно до результатів дослідження, було виявлено, що майже 52% респондентів мають високий внутрішній локус-контроль, тобто готові самостійно відповідати за свої дії. Майже третина респондентів (32,3%) вважає, що їхнє життя залежить як від особистих, так і від зовнішніх обставин.

**Від чого, здебільшого, залежить те, як складається Ваше життя?,
у %**

РІВЕНЬ ТОЛЕРАНТНОСТІ ТА ІНСТИТУЦІЙНОЇ ДОВІРИ

Загалом мешканці Сихова є толерантними. Найкраще ставлення респонденти мають до українців – 4,5; на другому місці опинились мешканці інших районів Львова – 4,2; третю сходинку посіли люди з фізичними вадами та іноземці з європейських країн, США – 4. Незважаючи на те, що в Україні триває військовий конфлікт, респонденти мають помірковане ставлення до росіян – 3,2.

Найбільш негативне ставлення сихівчани мають до безпритульних – 2,9. Більш детально див. табл.

Соціальні взаємини	Мах	Середнє значення показника
Українців	5	4,5
Жителів інших районів Львова	5	4,2
Людей з фізичними вадами	5	4,0
Іноземців європейських країн, США	5	4,0
Людей іншого віросповідання	5	3,9
Поляків	5	3,8
Іноземців з країн СНД	5	3,8
Євреїв	5	3,7
Кримських татар	5	3,7
Представників іншої раси	5	3,7
Людей з розумовими вадами	5	3,7
Переселенців з окупованих територій України	5	3,5
Мусульман	5	3,3
Росіян	5	3,2
Безпритульних	5	2,9

Щодо рівня довіри респондентів до соціальних інститутів, то на першому місці опинились сім'я та їхнє найближче оточення – 88,2%. Дещо менше, але досить високо, опитані довіряють волонтерам (67,5%), церкві (66,3%) та армії (65,2%).

Довіра до місцевої влади є вищою, ніж до центральної. Так, 41,7% опитаних довіряє міському голові та 35,2% – органам місцевого самоврядування. А ось рівень довіри до центральної влади України (Президент, ВРУ, КМУ) становить 27,3% та є найнижчим показником серед усіх запропонованих респондентам. Більш детально див. табл.

Соціальні інститути	% усіх	
	Довіряю	Не довіряю
Сім'я, родичі	88,2	11,8
Волонтери	67,5	32,5
Церква	66,3	33,7
Армія	65,2	34,8
Позашкільні заклади освіти (будинки творчості, дитячо-юнацькі клуби)	61,7	38,3
Громадські організації та ініціативи	54,7	45,3
Загальноосвітні заклади (дитячі садки, школи)	54,5	45,5
Гаряча лінія міста	53	47
ОСББ	45,8	54,2
Місцеві ЗМІ	44,2	55,8
Районна адміністрація Вашого району	44,2	55,8
Поліція	42	58
Міський голова Львова	41,7	58,3
Заклади охорони здоров'я (лікарні, поліклініки)	41,2	58,8
ЛКП(ЖЕК)	40,2	59,8
Львівська міська рада (адміністрація, департаменти, управління)	35,2	54,8
Депутатський корпус ЛМР	33	67
Правоохоронні органи (прокуратура, суди)	30,2	69,8
Центральна влада України (Президент, ВРУ, Кабмін)	27,3	72,7

Усі показники інституційної довіри вимірювалися за допомогою 10-ти бальної шкали, де мінімальне значення «1» вказувало на абсолютну недовіру респондентів, а «10» – на цілковиту довіру респондентів до соціальних інститутів.

ПРОБЛЕМИ МІКРОРАЙОНУ: ЯКІ, ЧОМУ ТА ЯК ВИРІШИТИ

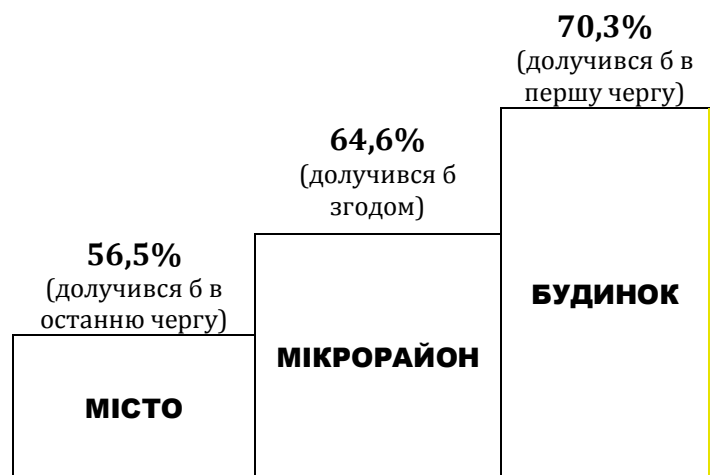
Ми поцікавились рівень життя мешканців Сихівського району. Виявилось, що респонденти найкраще оцінили умови проживання у власному помешканні (3,9), а найгірше – у власному будинку (3,5).

Цікаво, що сихівчани оцінили умови проживання у адміністративному районі нижче (3,6), ніж в місті та мікрорайоні (3,7).

Показник	Мах	Середні значення оцінки
У Вашому помешканні	5	3,9
У Вашому місті загалом	5	3,7
У Вашому мікрорайоні	5	3,7
У Вашому адміністративному районі	5	3,6
У Вашому будинку	5	3,5

Найвище умови проживання у адміністративному районі оцінили респонденти із мікрорайону «Санта-Барбара» (3,7), а найнижче – «Боднарівка» (3,2).

Звідси зрозумілим стає те, чому при визначенні пріоритетності у вирішенні проблем будинку, мікрорайону та міста 70,3% мешканців зазначили, що в першу чергу долучились б до вирішення проблем свого будинку, потім – мікрорайону (64,7%), а лише тоді – міста (56,5%). Отже, у вирішенні проблем мешканці вибудували наступну ієрархію: «будинок – мікрорайон – місто».

Стан та умови проживання в помешканні, будинку, мікрорайоні, адміністративному районі та місті респонденти оцінювали за 5-бальною шкалою, де «1» позначало дуже погані умови, а «5» – дуже добрі умови.

Однак мешканці Сихова бачать шлях вирішення проблем у їхньому мікрорайоні. Так, респонденти чітко не згодні із твердженням, що кожен мешканець мікрорайону має вирішувати проблеми самостійно: середнє значення цього показника – 2. Досить низьким є показник, що відображає готовність кожного мешканця зібрати всіх мешканців у вирішенні проблем – 2,4. Парадоксально, однак переважно старша (59%) та молодша (58%) вікові категорії не готові взяти на себе відповідальність та зібрати мешканців для вирішення проблем мікрорайону.

Серед тих, хто готовий на себе взяти таку відповідальність, найбільш активними є респонденти вікової категорії «31-45pp» – 36%. Зазначимо, що у розподілі відповідей є високою частка тих, кому важко визначитись з відповіддю (26,5%).

Для респондентів найкращими є два варіанти у вирішенні проблем мікрорайону: співпрацювати спільно з суспільними інституціями (4,2) або спільно з місцевою владою (4,3).

Отже, мешканці Сихівського району не є байдужими до проблем у своєму мікрорайоні, однак не готові повністю брати всю відповідальність на себе. Вони очікують пропозиції та співпрацю з іншими.

Усі установки вимірювалися за допомогою індексів, де мінімальне значення «1» вказувало на цілковиту не згоду із твердженням, а «5» – на максимальну на згоду із запропонованим твердженням.

ЯКІСТЬ ЖИТТЯ: ПОГЛЯД МЕШКАНЦІВ СИХІВСЬКОГО РАЙОНУ

Загальний показник якості життя на Сихові отримав 3,2 із 5-ти можливих.

Так, серед основних показників сихівчани найбільше задоволені транспортними умовами та мобільністю свого мікрорайону – 3,4.

Зокрема мешканці досить високо оцінили наявність дорожніх знаків (4) та логістикою свого мікрорайону (3,9). Однак респонденти більшою мірою незадоволені наявністю місць для паркування (2,7) та наявністю пандусів (2,6).

Транспортні умови	Мах	Середнє значення показника
Наявність дорожніх знаків	5	4,0
Сполучення Вашого мікрорайону з іншими районами Львова	5	3,9
Кількість автозаправок	5	3,8
Система світлофорів	5	3,8
Якість пішохідних зон	5	3,6
Достатність пішохідних переходів	5	3,6
Логіка дорожніх розв'язок	5	3,5
Стан дорожнього покриття загалом	5	3,3
Наявність вело доріжок	5	3,2
Кількість місць паркування	5	2,7
Наявність пандусів	5	2,6

Між іншим, серед тих показників, які респонденти оцінили найнижче, то збільшення наявності паркінгів потребують мешканці «Старий Сихів» та «Боднарівка» – 2,5 (із 5). А ось щодо наявності пандусів, то найвище значення отримав показник серед мешканців «Санта-Барбара» (2,7), а найменше – «Старий Сихів» (2,4).

На другому місці опинились медичні, освітні послуги та громадський простір – 3,2.

Так, респонденти більшою мірою задоволені наявністю аптек у мікрорайоні (3,9) та наявністю шкільних закладів (3,6). Проте мешканці незадоволені наявністю бібліотек, медіатек (2,9), медичного обладнання (2,8) та якістю надання медичних послуг (2,7).

Медичні та освітні послуги	Мах	Середнє значення показника
Наявність аптек	5	3,9
Кількість шкільних закладів	5	3,6
Кількість лікарень, амбулаторій	5	3,3
Кількість дошкільних закладів	5	3,2
Кількість позашкільних закладів	5	3,2
Якість знань, які можна здобути в освітніх закладах	5	3,1
Фахова компетенція лікарів	5	3,0
Наявність бібліотек, медіатек тощо	5	2,9
Наявність медичного обладнання	5	2,8
Якість надання медичних послуг	5	2,7

Варто зазначити, що усі найнижчі показники (мала кількість бібліотек, медичні обладнання, якість медичних послуг) були незадовільно оцінені саме мешканцями мікрорайону «Боднарівка» (2,4).

Респонденти вважають, що умови громадського простору у їхньому мікрорайоні потребують змін (3,2). З цього індексу можна виокремити три потреби мешканців: наявність громадських туалетів (2,4), майданчики для виходу домашніх тварин (2,8) та місця для заняття спортом (2,9). Зауважимо, що наша гіпотеза про те, що в адміністративному районі недостатньо громадських місць (місця, де люди могли б збиратися для проведення дозвілля), частково підтверджена, оскільки середнє значення цього показника становить 3 (це свідчить про те, що респонденти не відчувають їхньої достатності).

Громадський простір	Max	Середнє значення показника
Наявність релігійних установ	5	3,7
Рівень сакралізації простору (хрестів,	5	3,5
Кількість мафів, кіосків, павільйонів	5	3,5
Якість послуг в торгових центрах, магазинах	5	3,5
Якість послуг в ресторанах, кафе	5	3,5
Наявність біг-бордів, рекламних вивісок	5	3,3
Розвиток мікрорайону в цілому	5	3,2
Розвиток культурно-розважальних закладів	5	3,2
Устаткування історико-культурними пам'ятками	5	3,1
Наявність дитячих майданчиків	5	3,1
Наявність громадських місць	5	3,0
Наявність місця для заняття спортом	5	2,9
Кількість майданчиків для виходу домашніх тварин	5	2,8
Наявність громадських туалетів	5	2,4

Щодо наявності місць для проведення спорту, то їхньою кількістю дещо задоволені мешканці «Боднарівка» (3), та зовсім незадоволені – «Старий Сихів» (2,4). Розподіл у достатності громадських туалетів у мікрорайонах має наступний вигляд: 2,5 – «Боднарівка»; 2,2 – «Сихів-Шувар-Іскра-Козельники» та «Санта-Барбара»; 2,1 – «Старий Сихів».

Найнижче значення має індекс задоволеності благоустроєм та екологією в мікрорайоні – 3. В межах статистичних показників існує суттєва різниця: так, найвище середнє значення отримав показник «озеленення мікрорайону» – 3,8; а найнижче – «аква-об'єкти» – 1,9. Проте невисока наявність акваспоруд – це не єдина проблема мікрорайону. Мешканці схвилювані нерегулярним вивезенням сміття (2,4), малою кількістю смітєвих баків (2,4), якістю води з-під крану (2,5) та наявністю смітників (2,5).

Благоустрій та екологія	Max	Середнє значення показника
Озеленення мікрорайону	5	3,8
Освітленість в нічний час	5	3,6
Оснащення зупинок	5	3,5
Прибирання вулиць	5	3,5
Чистота повітря в мікрорайоні	5	3,4
Чистота зупинок	5	3,4
Наявність лавок	5	3,0
Наявність смітників	5	2,5
Якість води з-під крану	5	2,5
Наявність смітєвих баків для роздільного сортування	5	2,4
Регулярність вивезення сміття	5	2,4
Встановлення споруд, які пов'язанні з водою (фонтани)	5	1,9

Серед усіх низьких показників мешканці мікрорайону «Старий Сихів» найбільш незадоволені їхніми умовами. Проте якість води з під-крану дещо вище за всіх оцінюють респонденти із «Боднарівка» (2,8).

Всі компоненти якості життя вимірювалися за допомогою індексів, де мінімальне значення «1» вказувало на цілковиту незгоду із твердженням, а «5» – на максимальну згоду із запропонованим твердженням.

БЕЗПЕКА МІКРОРАЙОНУ: ВДЕНЬ ТА ВНОЧІ

Відчуття безпеки оцінювали, залежно від часу доби (день чи ніч), а також простору (будинок, район, місто). Індекси безпеки мають 5-бальну шкалу, де «1» позначає високий рівень небезпеки, а «5» – високий рівень безпеки.

Середнє значення індексу безпеки в світлий час доби – 4. Так, відчуття безпеки в світлий час найвище у власному домі (4,2) та в місті (4). Для мікрорайону показник безпеки в світлий час доби – 3,8.

Середнє значення індексу безпеки в темний час доби – 3,3. Зокрема відчуття безпеки в темний час є найвище у власному домі (4), а найнижче – у мікрорайоні та дорогою додому (3).

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНО-ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН

Лише 15% задоволені матеріальним станом сім'ї за останні шість місяців.

Понад 45% респондентів відзначили про його погіршення. При цьому досить значна частина (39,5%) відзначили, що їхній матеріальний стан не змінився.

Спостерігаємо цікаву тенденцію: за останні 3 роки мешканці більш позитивно оцінюють розвиток економіки держави, ніж свій власний матеріальний стан. Так, приблизно 26% опитаних позитивно оцінили економічний розвиток України. Але це не вплинуло на частку тих, хто негативно оцінює розвиток економіки – 46,2%.

59,3% респондентів підтримують впровадження реформи децентралізації: з них, 23,2% – повністю підтримують та 36,2% – скоріше підтримують.

Частка тих, хто не підтримує децентралізацію (10%), є низькою через досить велику кількість тих, кому важко визначитись з відповіддю (30,8%).

Серед тих осіб, які підтримують впровадження децентралізації, було здійснено аналіз щодо важливості реалізації певних завдань, які, на думку опитаних, виявились досить важливими для впровадження змін. Так, для мешканців найважливішим є залучення інвесторів (4,7) та проведення антикорупційної діяльності (4,6).

Важливість реалізації завдань	Мах	Середнє значення показника
Залучення інвесторів до розвитку міста	5	4,7
Боротьба з корупцією, хабарництвом в муніципалітеті	5	4,6
Збільшення фінансування на медичну сферу	5	4,5
Надання більших коштів для розвитку освітньої сфери	5	4,5
Забезпечення робочими місцями, боротьба з безробіттям	5	4,5
Підвищення взаємодії між місцевою владою та громадами	5	4,4
Збільшення доходів до місцевого бюджету	5	4,4
Підвищення рівня поінформованості серед населення	5	4,3

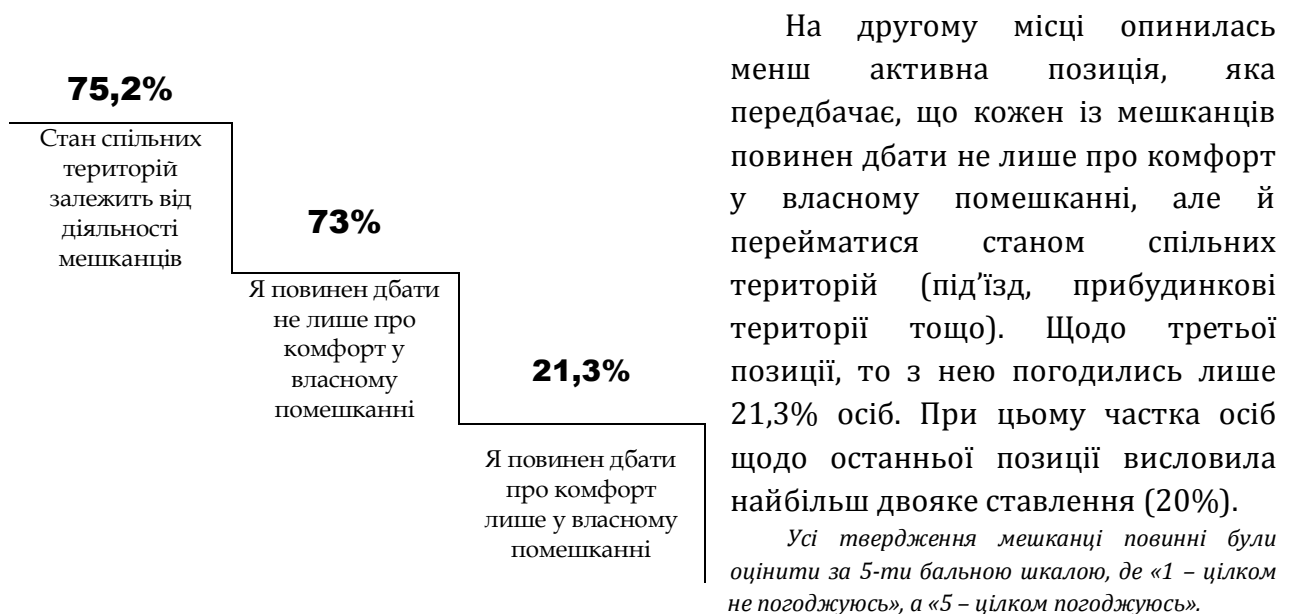
СПІЛЬНИЙ ПРОСТІР

В рамках дослідження було здійснено спробу виявити спільний простір мешканців Сихівського району, де вони можуть проводити вільний час, вирішувати нагальні проблеми тощо.

60,5% осіб зазначили, що у їхньому районі є такі місця. Хоч респонденти назвали небагато місць, однак частота повторів їхніх назв була досить високою. Найчастіше мешканці мають зустрічі в парках/скверах та поблизу свого будинку – 19,6%.

Місця мікрорайону для обговорення важливих питань	% усіх
Парки та зелені зони	19,6
Зони поблизу будинків (двір, будинок, під'їзд, лавочки тощо)	19,6
Кінотеатр	17,9
Церква	16,1
Дитячий майданчик, школа	14,3
Кафе/ресторан/магазин/заклади відпочинку	12,5

Мешканці Сихівського району є досить свідомими у діяльності на користь свого мікрорайону. 75,2% вважають, що стан спільних територій (під'їзд, прибудинкові території тощо) залежить від діяльності мешканців.

Майже 60,6% респондентів, які зазначили про наявність таких місць, проводять там свій вільний час. Ті, хто не проводять там свій час, відзначили, що основними причинами є «відсутність вільного часу» (71,4%) та «мала кількість зручних місць відпочинку» (21,4%). Решта – 7,1% – не змогли визначитись з причинами.

1. Соціальні контакти мешканців одного будинку

80,7% респондентів вказали про те, що знайомі з сусідами, які проживають в одному будинку. 9,8% зазначили, що проживають у приватному будинку.

Серед тих, хто знайомий із сусідами: 44,4% зазначили, що особисто знають до 40% сусідів. При цьому 21,7% респондентів відзначили, що знають більше, ніж 80% сусідів у власному будинку.

Також 68% опитаних відзначили, що спілкуються зі своїми сусідами. Серед них, практично кожний третій має особисте спілкування з сусідом щодня (33,6%), а 26% – точно декілька разів на тиждень. Левова частка респондентів (30,1%) комунікують з сусідом ситуативно.

Основна причина контактів з сусідами – вирішення оперативних проблем (47,3%). Досить велика кількість мешканців, зокрема 42,4%, мають звичку проводити разом з сусідом свій вільний час. Проте результати дослідження свідчать про те, що для мешканців Сихівського району не досить характерно вирішувати стратегічні проблеми (частка тих, хто зазначив, що це є причиною їхніх контактів становить 24,8%).

Ті мешканці, які не контактують зі своїми сусідами, переважно зазначали такі причини як «відсутність вільного часу» (45%), «відсутність спільних інтересів/тем» (24%), «зміна місця проживання/переселення» (15%), «пасивно-агресивна поведінка деяких сусідів» (9%), а також «вікова різниця між мешканцями» (7%).

48,5% опитаних зазначили, що у їхніх будинках відбуваються організовані зустрічі мешканців. Серед них майже 74% вказали, що протягом останнього року переважно відбулось 1-3 зустрічі. Найбільшу кількість зустрічей між сусідами зазначили як 10 (2,2%). Як зазначають самі мешканці, такі зустрічі переважно відбуваються ситуативно (51%).

68,2% мешканців вважають такі зустрічі ефективними, а 31,7% – неефективними.

Ті, хто відзначив, що у будинку не відбувалось подібних зустрічей, зазначили основну причину: відсутність організатора (44,1%). Такий показник можна пояснити тим, що для мешканців цього району характерно слідувати за кимось, ніж бути лідером. Серед причин також було зазначено байдужість (26,5%) та відсутність потреби у таких зустрічах (14,7%).

Переважно організаторами таких зустрічей є самі мешканці (48,7%), а також ОСББ (28,7%) та ЛКП (12,8%).

Загальний рівень довіри до сусідів домінує над недовірою: 64,7% респондентів зазначили, що довіряють своїм сусідам.

2. Соціальні контакти мешканців будинків, які розташовані поруч

71,5% респондентів зазначають про те, що знають сусідів із будинків, які розташовані поряд. Так, з них майже 70% знають особисто до 40% сусідів.

Основна причина контактів з мешканцями сусідніх будинків є спільне проведення вільного часу разом – 38,6%.

Частка тих, хто комунікує з мешканцями сусідніх будинків, сягає 60,1%. Однак така комунікація не є регулярною, а більшою мірою залежить від ситуацій (30,3%).

39,9% опитаних зазначили, що не мають комунікації з мешканцями сусідніх будинків. Серед основних причин брак часу (39,5%), відсутність спільних інтересів (30,2%) та мала кількість знайомств (14%). До того ж дехто з респондентів (9,3%) стверджують, що комунікація відсутня через давній конфлікт, непорозуміння щодо землі.

Лише 11,3% опитаних вказали, що у їхньому будинку були організовані зустрічі мешканців з сусідніх будинків. Серед них 21,1% мешканців зазначили, що упродовж останнього року було організовано приблизно 3-5 зустрічей. Однак аж 68,4% опитаних стверджують, що упродовж цього періоду не було організовано жодної зустрічі.

При цьому такі зустрічі не є дуже частим явищем: 73,7% зазначили, що організація таких зустрічей є ситуативною; 15,8% – раз на тиждень; 5,3% – раз на квартал.

84,2% вважають, що такі зустрічі є досить ефективними, 15,8% визначають їх як неефективні. Проте 10,5% мешканців не змогли визначитись з оцінкою цього показника.

Здебільшого організаторами цих зустрічей виступають мешканці мікрорайону (73,7%), інколи – ОСББ (5,3%).

Опитані зазначили, що ні вони особисто, ні хто-небудь із їхньої сім'ї не відвідують організовані зустрічі мешканців сусідніх будинків, пов'язуючи це з відсутністю можливості (50,0%) або потреби (50,0%).

Порівняно з рівнем довіри до сусідів одного будинку, рівень довіри до сусідів, які проживають у будинках поряд, є нижчим. Загалом лише 37% респондентів довіряють мешканцям із сусідніх будинків.

Також ми поцікавились як мешканці Сихівського району уявляють собі громаду. 39,3% мешканців вважають, що «громада за місцем проживання – це мешканці мого будинку»; 27,3% – мешканці прилеглих будинків, об'єднаних спільним двором; 22,7% – мешканці цілого мікрорайону. Проте досить значна частка осіб (19,8%) вважають, що громади в їхньому мікрорайоні немає.

65% опитаних переконані, що у їхній громаді є активні мешканці, які здатні запроваджувати, підтримувати нові ініціативи з метою покращення якості життя. Серед них 45,8% опитаних знають особисто таких активістів.

Лише 39,2% респондентів готові стати учасником об'єднання мешканців заради розвитку свого мікрорайону. 60,8% відмітили, що не готові стати учасниками об'єднань мешканців свого мікрорайону. Серед основних причин переважно зустрічались «відсутність вільного часу», «велика відповідальність», «байдужість», «вік», «стан здоров'я», «тимчасове проживання/перспектива переїзду» тощо. Однак не все так критично: мешканці більшою мірою схильні долучитись до вже існуючих об'єднань (72,7%), ніж самостійно об'єднувати мешканців (25,3%). Майже 80% респондентів зазначили, що діяльність таких об'єднань може бути цілком ефективною для покращення життя у їхньому мікрорайоні.

ПРАКТИКИ ГРОМАДСЬКОЇ АКТИВНОСТІ МЕШКАНЦІВ

Як діють мешканці району, аби покращити своє життя? Щоб відповісти на це запитання ми спробували визначити активність мешканців за допомогою виявлення їхніх найчастіших соціальних практик. Загалом респондентам було запропоновано перелік із 23 різноманітних практик. Кожна із них оцінювалась за 2-бальною шкалою, де 0 – відсутня, а 1 – наявна.

Найбільш поширеною виявилась практика енергозберігання, зокрема економія енергоресурсів вдома (57%), використання LED-ламп (53,8%), економія енергоресурсів у громадських місцях, що можна пояснити зростанням тарифів на ці ресурси.

Доволі зростає частка споживацьких практик: мешканці частіше та цілеспрямовано купують товари українського виробника.

Респонденти відзначають, що також здійснюють екологічні практики: викидають батарейки у спеціально визначені місця, сортують сміття, облагороджують території поряд з будинком, спільно з мешканцями прибирають будинки тощо. Такі дії можна пояснити екологічною ситуацією, яка нещодавно відбулась в місті, а також менталітетом українців дбати про своє помешкання.

Найменш поширеними практиками серед мешканців є політичні практики (участь у діяльності політичних партій (участь у мітингах, акціях протесту), культурні практики (участь в діяльності гуртків, секцій), практики управління містом (громадські слухання, прийом посадовців, звернення у ЛКП, на гарячу лінію міста тощо) та соціальні практики (участь у загальноміських волонтерських заходах, участь у волонтерських заходах для підтримки АТО, участь у заходах для підтримки переселенців).

Однак дослідження продемонструвало, що лише 4,2% респондентів можуть назвати себе активними учасниками різноманітних ініціатив. Здебільшого мешканці (52%) надають перевагу стежити за життям мікрорайону у соціальних мережах або ж приймають на себе роль ситуативного учасника (33,3%).

Перед респондентами також було поставлене завдання оцінити рівень здатності мешканців об'єднуватись заради вирішення соціальних проблем за 5-бальною шкалою, де «1 – дуже низький», а «5 – дуже високий». В результаті виявилось, що респонденти схильні найвище оцінювати потенціал до організації мешканців на рівні міста, найнижче – на рівні мешканців мікрорайону.

85,3% мешканців мають постійний доступ до мережі Інтернет (вдома або на роботі). Більшість опитаних зареєстровані у таких соціальних мережах як Facebook (58,3%), Google+ (30%), Instagram (15,8%) та Twitter (9,8%). При цьому 16% респондентів вказали, що не зареєстровані у жодній соціальній мережі.

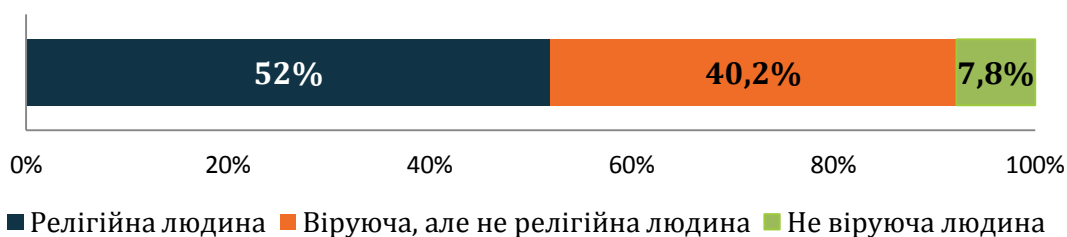
Активність мешканців в мережі Інтернет в більшості випадків зводиться до читання інформації на сайтах різноманітних державних та недержавних організацій (48,7%), відстежування новин суспільно-політичного життя на інформаційних сайтах (46,3%) та відслідковування за діяльністю місцевих ініціатив в мережі (32,7%).

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Рід занять мешканців	% усіх
Непрацюючий пенсіонер	17,2
Фахівець технічного профілю з вищою освітою	11,3
Робітник сфери обслуговування	10,5
Фахівець гуманітарного профілю з вищою освітою	9,8
Займаюся домашнім господарством	8,5
Фахівець технічного профілю з середньою спеціальною освітою	8,3
Приватний підприємець	7,5
Керівник, директор	6,3
Безробітний	4,0
Навчаюся	3,7
Власник підприємства	2,0
Не маю постійного місця праці	2,0
Фахівець гуманітарного профілю з середньою спеціальною освітою	1,2
Депутат, працівник органів державної та місцевої влади	1,0
Працівник правоохоронних органів	0,7

Рівень релігійності серед мешканців Сихівського району:

Обслуговування будинків веде переважно ЛКП / ЖЕК (59,3%), ОСББ (29,5%). Проте частка тих, хто не знає про обслуговування своїх будинків, є доволі значною – 10,5%.

90,3% мешканців є власниками /співвласниками помешкання, в якому проживають, а 9,7% орендують квартири. При цьому 58,2% проживають у Львові від народження.

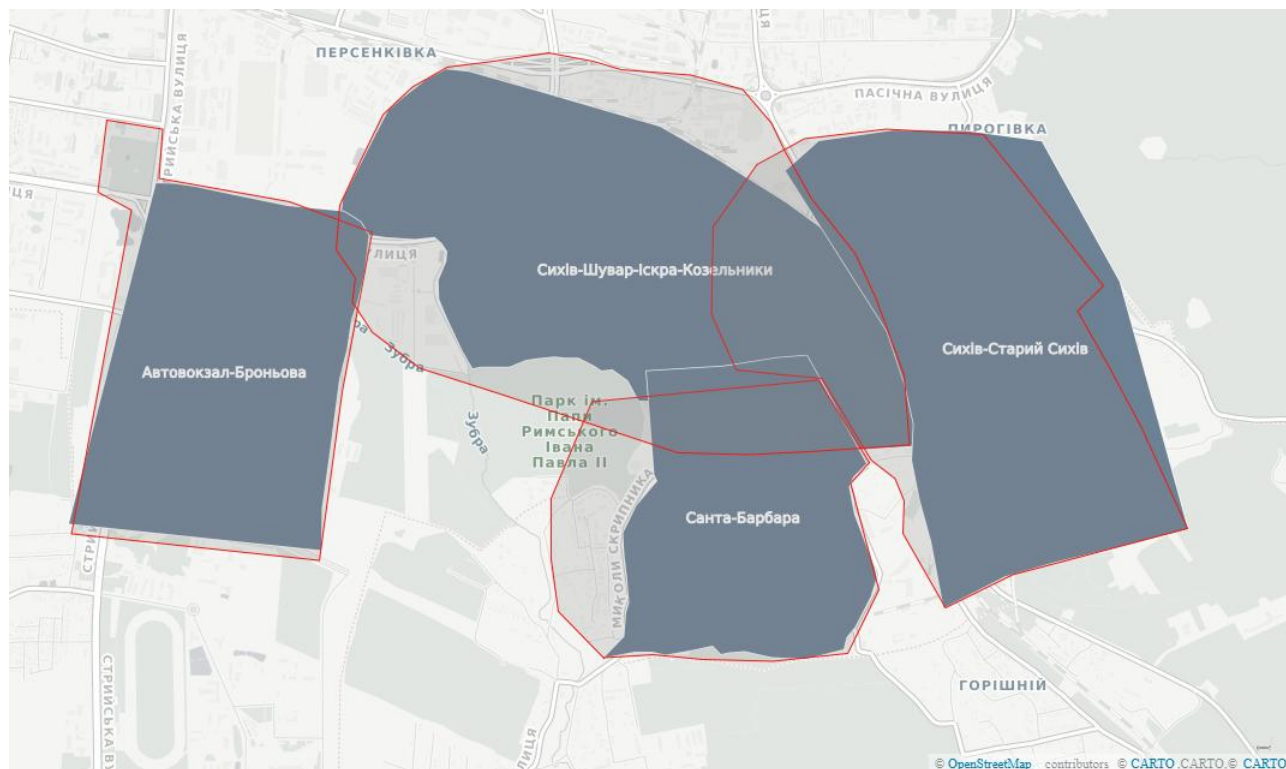
32,7% респондентів є мешканцями Львова в другому поколінні (де проживали батько, мати), 30,5% – в першому (ніхто з прямих родичів не проживав до цього у Львові).

Частка мешканців (32,7%) проживає у своєму мікрорайоні від 21 до 30 років.

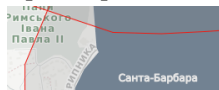
Більшість мешканців не збираються змінювати свого місця проживання в перспективі найближчих двох років. Найбільше мешканці задоволені проживанням у місті Львів.

85,2% опитаних зазначили, що не хотіли б змінювати свій район проживання. Однак найбільше бажання змінити свій район бажають мешканці «Санта-Барбари» (38,3%), а найменше – «Старий Сихів» (4,3%). Однак близько 7% осіб не змогли визначитись із відповіддю.

МЕЖІ МІКРОРАЙОНІВ СИХІВСЬКОГО РАЙОНУ СТАНОМ НА 2017 РІК

Позначки:

– межі мікрорайонів станом на 2016 рік (в рамках проекту «Соціальний простір міста: потенціал до громадо творення»).

– межі мікрорайонів станом на 2017 рік.